

[Pürschel.]

Gang vistnok ved Skifteloven af 30. November 1874, hvor man paalagde Statskassen et subsidiært Ansvar for Skifteforvalteres Fejl og Forsømmelser, og senere op igennem Tiderne; dér er man altsaa naaet til Statskassens Ansvar.

Men med Hensyn til Dommernes Ansvar ligger Spørgsmaalet jo ganske uklart. Man siger i Justitsministeriets Besvarelse, at det skal blive som hidtil, at for de statsansatte Fuldmægtige skal han have Ansvar, hvis han forsømmer sin Tilsynspligt; overfor de andre skal han have det fulde embedsmæssige Ansvar for alt, hvad de foretager sig, skønt man altsaa tvinger ham til at antage dem og tvinger ham til at antage dem for en daarlig Løn. Det er en ganske ejendommelig Maade at behandle Embedsmænd paa, og jeg finder ikke, at det er helt forsvarligt. Naturligvis kan Dommeren sikre sig ved at tegne en Ansvarsforsikring, men det skal være for et meget betydeligt Beløb, og den vil derfor blive ret kostbar; det vil altsaa sige, at man ønsker at give Befolkningen denne Adgang til billig Rets-hjælp saaledes, at Landets Dommerstand for en Del skal betale den. Jeg ved ikke, om dette heller er noget særdeles ønskeligt.

Saa tror jeg ikke, jeg har flere Bemærkninger at gøre til dette Forslag. Ikke fordi der ikke endnu kunde være en Del at indvende imod det, men jeg mener, at jeg har fremført tilstrækkeligt til at belyse, at dette Forslag ved Tilføjelsen af § 4 har faaet en saadan Karakter, at det maa betegnes som et yderst slet Forslag, saaledes som det ogsaa blev bedømt i 1925 her i Salen, da den Paragraf, hvorom Striden staar, blev stemt ud med, saa vidt jeg husker, 83 Stemmer mod 37.

Med disse Bemærkninger skal jeg da tillade mig at anbefale ikke blot Meningsfæller i snævraste Forstand, men ogsaa alle dem, der i 1925 havde den Overbevisning, at denne Paragraf var uheldig, og som jo — det ved vi alle — tager deres Ansvar og deres Stilling ud fra en selvstændig Overvejelse af, hvad de mener er rigtigt, anbefale ogsaa alle dem at overveje endnu en Gang og saa gøre, som de gjorde i 1925: stemme denne Paragraf ud.

Elmquist: Jeg skal søge at undgaa at komme ind paa en alt for lang Redegørelse vedrørende denne Sag, saa meget mere som jeg i det væsentlige er enig med den ærede foregaaende Taler i de Betragtninger, han gjorde gældende med Hensyn til § 4 i den Affattelse; Paragraffen nu har faaet.

Som det fremgaar af Betænkningen, har det ærede Medlem Hr. Hedelund og jeg ikke kunnet anbefale Vedtagelse af Lovforslaget i den Skikkelse, hvori det her foreligger, og Grunden hertil er den Affattelse, som den saa meget omdiskuterede § 4 har faaet, og den Uklarhed, der hersker, jeg tror, jeg kan sige fra alle Sider, med Hensyn til denne Paragrafs Fortolkning.

Formaalet med dette Lovforslag, som nu snart et Slægtleds Politikere har lagt deres Hoveder i Blød for at gennemføre, er, som alle ved, at hidføre en Adskillelse af Doms-magtens Udøvelse og Administration. Det vil vist blive anerkendt fra alle Sider, at intet er af større Betydning for et Samfund end at have en Dommerstand, der ikke blot er upartisk, men som ogsaa Befolkningen opfatter som værende absolut upartisk. Dette, at Befolkningen har denne Følelse, er en Betingelse for, at den dybe Respekt kan være til Stede, som bør være til Stede for Domstolenes Afgørelser. Man kan sige det kort saaledes, at der maa kræves, at Luften i Retssalen skal være kemisk renset for Mistanke om Partiskhed hos Dommeren.

Men denne Følelse undergraver man, naar man enten lader Dommeren, saaledes som Tilfældet er under den nuværende Ordning, være Dommer i Retstvister vedrørende Sager, som hans Fuldmægtig har ordnet som sin private Forretning, eller hvis man fremtidig lader Dommeren være Dommer, saaledes som Lovforslagets § 4 nu muliggør det, i Retstvister angaaende Sager, som Dommerens Fuldmægtig har ordnet paa Dommerens Ansvar eller paa Fuldmægtigens eget Ansvar.

To Spørgsmaal vil Dommeren i saadanne Tilfælde komme til at afgøre ved deres Domme, to Spørgsmaal, i hvis Afgørelse Dommeren er interesseret. Det første er det Spørgsmaal, hvorvidt Fuldmægtigen overhovedet har Ansvaret for den Skade, som er opstaaet som Følge af den Sag, Fuldmægtigen har ordnet. Altsaa, Dommeren kommer til ved sin Dom at afgøre, om der er begaaet Fejl og Forsømmelser, ja, endogsaa maaske, om der er begaaet Overtrædelser af Lovene af Fuldmægtigen paa Dommerkontoret, paa det Kontor, hvor Dommeren residerer, og hvor Dommeren har Ansvaret. Det andet Spørgsmaal, som Dommeren skal afgøre, er, om Dommeren selv har Ansvaret for Fuldmægtigens Handlinger, hvis der kan lægges et økonomisk Ansvar paa Fuldmægtigen.

Vi har af Justitsministerens Udtalelser i Betænkningen set, at med Hensyn til de